

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 17. februar 2000 šte. 7 (3053) • letnik 55 • cena 10 šil. • 0,73 evra

POZIV ZSO NA DEMONSTRACIJO

Upravni in nadzorni odbor Zveze slovenskih organizacij sta na svoji seji pretekli teden obširno razpravljala o notranjepolitičnem položaju v Avstriji in ugotovila svojo zaskrbljenost nad tem, da bi nova vlada lahko sledila zahtevam po etničnem ločevanju v šolstvu in po razvrednotenju dvo-

jezične kvalifikacije ravnateljcev na veljavnostnem območju dvojezičnega šolstva.

Prav zaradi tega sta Upravni in nadzorni odbor sprejela sklep, da pozivata k sodelovanju na demonstracijah, ki bodo 19. februarja v Celovcu in na Dunaju.

P. Ambrozy je ponovno predsednik koroške SPÖ

V soboto, 12. t. m., je po hudih personalnih debatah znotraj stranke in po odstopu Helmuta Manzenreiterja bil Peter Ambrozy ponovno izvoljen na čelo koroških socialdemokratov. Za to mesto se je z njim vred na deželnem kongresu stranke potegovalo pet kandidatov. Ambrozy, ki je svojo kandidaturo vložil že po roku za vložitev, je moral najprej pridobiti dve tretjini delegatov, da so kandidaturopripustili. Že po prvem krogu volitev je Ambrozyju uspelo zbrati nad 42 odstotkov glasov, drugouvrščena pa je bila Melita Trunk s 34 odstotki, predsednica žena v SPÖ in začasna voditeljica stranke po odstopu beljaškega župana Manzenreiterja s tega mesta. V drugem krogu volitev med obema vodečima je Ambrozy zmagal s 55,39 odstotka.

Koroško SPÖ hromijo v zadnjem letu predvsem notranje razprtije. Gre predvsem za Adama Unterriederja, predsednika sindikata, ki se nerad ukla-

nja avtoritetam nad seboj, pa tudi za Gebharta Arbeiterja, deželnega poslanca in predsednik obratnega sveta koroških bolnišnic, ki je s svojim citiranjem Goebbelsa razburil duhove v državi. O slednjem bo odločalo strankarsko razsodišče, na to odločitev pa bo vezan tudi Pe-

ter Ambrozy. Poznavalci so mnenja, da se bo koroška SPÖ izklopala iz internih težav samo, če bo uspelo narediti korenito personalno spremembo v vodstvu. Kot je pisalo v nekem časopisu: Če bo ostalo vse pri starem, bo ostalo vse pri starem.

Image z oglasi

Nova koalicijska vlada si skuša ustvariti ugled v tujini s plačanimi oglasi v najbolj branih časopisih. Tako je v angleškem Herald Tribune objavila oglas (menda v vrednosti 600.000 šilingov iz državnih sredstev), ki sta ga podpisala W. Schüssel in J. Haider. Efekt tega oglasa pa je seveda, da zdaj vsa Anglija misli, da je Jörg Haider član koalicijske vlade.

Zdaj zbirajo Zeleni denar za drug oglas v Herald Tribune, ki naj bi stal 450.000 šilingov. V njem sporočajo, da velike množice avstrijskega prebivalstva

to vladno koalicijo odklanjajo in da so po vsej Avstriji vsak dan demonstracije proti vzdušju intolerance in izolacije. V oglasu je tudi prošnja, naj se znaki protesta EU in prijateljskih držav ne razvedenijo, temveč da je ta vladna koalicijskupen političen problem vseh demokratičnih držav. Vsako znamenje proti koaliciji da je znamenje v smislu 73 odstotkov avstrijskega prebivalstva. Zeleni pozivajo umetnike vseh držav ter zastopnike in člane konservativnih strank, naj govorijo z ÖVP in jo opozorijo na zgodovinsko napako, ki jo dela.

V Železni Kapli so se na plesu čebelarjev vsi odlično zabavali. Ne le domačini, tudi gostje iz Slovenije so obiskali ples. Na sliki nazdravlja kapeljski župan Haderlapp v družbi veselih gostov tudi našim bralcem.

DVAJSET ORGANIZACIJ IN STRANK POZIVAJO NA

veliko demonstracijo proti vladni koaliciji

v soboto, 19. februarja 2000, na Dunaju

Srečanja so na več krajih Dunaja ob 17. uri (univerza, mestna hiša (Rathaus), Štefanov trg ... Od tam bo povorka na Heldenplatz, kjer bo ob 19. uri demonstracija.

Demonstracija v Celovcu

V soboto, 19. februarja 2000, bo tudi v Celovcu velika demonstracija, ki se bo začela ob 10. uri dopoldne na Novem trgu (Neuer Platz)

PROGRAM: Nagovor M. Johanna (Zeleni), kabaret, stališča zastopnikov raznih organizacij in platform ob 12. uri: demonstracija mimo deželne vlade proti kolodvoru

Ob 12.40 odpelje vlak s kolodvora na demonstracijo na Dunaj

PREBLISK

Na Dunaju pričakujejo v soboto okoli 200.000 ljudi na demonstracijo proti vladni koaliciji ÖVP/FPÖ. Tudi Zveza slovenskih organizacij in Slovenska prosvetna zveza sta se priključili pozivom na demonstracijo, kajti vpliv haiderjanskega načina politike je za manjšino lahko usoden, čeprav se koroški deželni glavar tako rad dela največjega prijatelja Slovencev. Problem je v tem, da gospod J. H. govori tako, kakor ugaja publiki, ki jo ima trenutno pred seboj. V radijski diskusiji celo nič ni imel proti dvojezičnim tablam, čeprav se glede ravnateljskih mest ni izjasnil. Ob praznovanjih 10. oktobra pa mu Slovenci spet služijo za nabiranje nacionalnih / nacio-

nalističnih glasov v deželi. Nikoli pa še nismo zaznali, da bi bil resnično pripravljen storiti kaj konkretnega, ne da bi hkrati kje kaj spet vzela.

Celo nekaj Slovencev je, ki pravijo, da mora imeti »svojo šanso« tudi Haider. Nima le šans, ima celo oblast. Sloven-

Pred demonstracijo

če bo bržkone rade volje vabil na praznovanje 10. oktobra – toda kako, na kakšen način? Bo izrabil svojo »šanso« in se zato Slovincem v deželi, ki so plebiscitni izid v korist Avstrije celo omogočili, zahvalil in jim zato tudi kaj ponudil? A ne v denarju, temveč v pravicah ...

S. W.

KRANJ

Vse o lovu in ribištvu

Od 17. do 20. februarja prireja Gorenjski sejem v Kranju drugi sejem lovstva, ribištva, turizma in prostega časa – PULL. Na 4500 m² razstavne površine pričakujejo organizatorji letos približno 120 razstavljalcev iz raznih držav celega sveta. Poleg slovenskih razstavljalcev se bodo sejma udeležili tudi koroški razstavljalci. Med njimi je priznana boroveljska puškarska firma Fanzoj, lovski tekstili iz doline Mele, znana avstrijska firma Swarovski in drugi. Sejem bo nudil za vsakega nekaj, je dejal na novinarski konferenci v Celovcu direktor GS Franc Ekar.

Na sporedu so strokovno spremljajoče aktivnosti: predavanja, okrogle mize, posvetovanja, zanimive predstavitve, razstave, ribiška tribuna in delovni razgovori.

Na področju lovstva bodo obiskovalcem nudili vsestransko ponudbo za lovca od opreme, pripomočkov, orožja, optike, do zaščitne opreme. Tudi ljubitelji in ljubiteljice ribolova čaka veliko zanimivega in seveda kompletna ponudba za rečno, jezersko in morsko ribištvo. Poseben poudarek je namenjen področju lovstva in ribištva, dnevu naravovarstva in kako ohranjati prostoživeča bitja v gozdu, vodi in gorah.

Sejem PULL bo zaokrožila domača kulinarika, vinarstvo in pestra turistična ponudba.

Otvoritev sejma je v četrtek, 17. februarja, ob 11. 30 in bo trajal do 20. februarja 2000. Delovni čas sejma: od 9. do 19. ure.

Vstopnina je 60 šilingov, za člane lovskih klubov z veljavno izkaznico pa samo 40 šilingov.

M. Š.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO CELOVEC vabi na odpri razstave fotografij

»Planine v sliki«

v sredo, 1. marca 2000, ob 19.30 v k & k center v Šentjanžu

Najboljše fotografije bodo nagrajene. Nato diapredavanje alpinista Tomaža Humarja o ekspediciji na Daulagiri (Himalaja)

Prisrčno vabljeni!

Demokratska javnost v Avstriji in izven nje je zaskrbljena zaradi politične krize, ki jo je sprožila nova avstrijska vlada. Na udaru so tisti demokratični temelji Evrope, ki so zrasli iz vojaškega obračuna z nacizmom in fašizmom. Ne moremo se predajati ravnodušnosti in slepo slediti razvoju, ki daje z radikalizacijo govornice in pisane besede potuho rasizmu, nestrpnosti, nesolidarnosti, samoljubju in sovraštvu do drugačnih in drugih.

Evropa je reagirala na pomanjkanje razumevanja za demokratične vrednote in je preventivno ukrepala, da desni ekstre-

javnost – še posebej pa za manjšino ne – ni ravno ugodno, če se mora spoprijemati s sogovornikom, ki pravi, da so bivši esesovci dobri fantje, da na Dunaju Afričani neovirano prodajajo mamila in da so tujci jedro avstrijskega kriminala. Bo to uradna terminologija nove avstrijske vlade?

Zaskrbljivo je dejstvo, da ni bila v celoti dojeta nevarnost, ki jo predstavlja avstrijska svobodnjaška stranka. Popuščenje politiki razvrednotenja demokratičnih svoboščin konec koncev ogroža tudi manj-

Poziv Slovenske prosvetne zveze na demonstracije proti vladni koaliciji

mizem ne bi dobil legitimacije v okviru Evropske unije. Evropa je prvič dokazala skupne vrednote in nakazala prag, preko katerega ne more iti. Avstrija je z legitimacijo desnega ekstremizma na vladni ravni postala prvi notranjepolitični problem nastajajočih združenih držav Evrope in tudi povzročila največjo nevarnost za Evropsko unijo v njeni dosedanji zgodovini.

Svarimo, da bi iz prilagodljivosti, nenačelnosti in lahko mislenosti sprejemali ta zaskrbljivi razvoj kot nekaj normalnega in vsakdanjega. Šele Evropa nas je z njenimi varnostnimi ukrepi proti nenehnemu vzponu ideologije desnega ekstremizma v Avstriji vzdramila, da za celotno demokratično

šino samo. Pozitivni integracijski procesi in prizadevanja za aktivno kulturo sožitja lahko doživijo noven polom.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da v zadnjem času znova spoznavamo novo avstrijsko demokratično javnost, ki v sedanjih dramatičnih političnih situacijah avstrijske države ozavešča javnost o zaščiti demokratičnih svoboščin in človekovih pravic vseh državljanov. Zato Slovenska prosvetna zveza podpira demonstrativne shode, ki bodo v soboto, 19. februarja v Celovcu in na Dunaju. Kultura odgovornosti, osebne in kolektivne, kultura spoštovanja različnosti, sožitja in sodelovanja brez predsodkov, kultura miru naj bo naša civilizacija v prihodnosti.

CELOVEC – ORF

Radijska diskusija o manjšinah

»Slovenci čakajo« je bila tema ponedeljkove diskusije, ki jo pod geslom »Streitkultur«, prevedeno »Kultura prepiranja«, že nekaj tednov vsak ponedeljek zvečer prireja koroški radijski spored ORF-a.

Na zgoraj navedeno temo so diskutirali slovenski veleposlanik na Dunaju Ivo Vajgl, predsednik ZSO in sosveta za koroške Slovence dr. Marjan Sturm, predsednik Komiteja EU za manjšinske jezike v Avstriji Karl Smolle, predsednik koroškega hajmatdinstsa Josef Feldner in koroški deželni glavar Jörg Haider.

Takoj na začetku je veleposlanik Vajgl pojasnil, da s soglasjem pristojnih oblasti sodeluje na diskusiji, končno je dialog še posebej važen. O odnosih med Ljubljano in Avstrijo oziroma s Celovcem je dejal, da je Avstrija za Slovenijo v mnogih ozirih zelo pomembna sosed in partnerska država. Zato Slovenija občutno reagira na vse, kar se v sosednji državi dogaja in po načelu dolgoročno-

nosti skuša najti odgovore. Slovenija bo novo avstrijsko vlado merila po delovnem programu in njenih dejanjih.

Razprava je po zaslugi Haiderja, ki je Smolleja imenoval »plačanca EU in požigalca« in tudi sicer skušal vzdušje zaostri s taktiko razdvajanja in razdelitve diskutantov na pridne in hudobne, občasnno zdrsnila na nivo običajnega prepiranja.

Smolle je zagovarjal ukrepe EU in med drugim zahteval omembo Slovencev v deželni ustavi ter krepitev individualnih in kolektivnih pravic narodne skupnosti. Na to je Haider reagiral žolčno in neovladano. Predsednik hajmatdinstsa Feldner je rotill Slovence, naj bojo v trenutni situaciji, ko deželo črnijo kot leglo nacizma, solidarni s Koroško. Marjan Sturm je ukrepe EU proti Avstriji sicer ocenil kot nekoliko preostre, globalno gledano pa so po njegovem pravilni. Vprašanja sožitja je treba rešiti v deželi, deficitov se je treba lotovati odpr-

INTERVJU Z ANO BLATNIK

Se bo v koroški SPÖ kaj spremenilo?

Ana Blatnik, učiteljica, doma v Bilčovsu iz Ogrisove, p. d. Miklavže družine, je zavedna Slovenka in članica predsedstva koroške stranke socialdemokratov in predsednica Delovne skupnosti »Narodnosti v SPÖ«. Ta delovna skupnost je bila ustanovljena prav v času, ko je Peter Ambrozy bil prvič predsednik SPÖ na Koroškem. Ani smo zastavili nekaj vprašanj.

Na kongresu stranke v soboto, 12. t. m., je bil Peter Ambrozy ponovno izvoljen za šefa stranke. Po burnih dogajanjih znotraj stranke bi bilo zdaj potrebno predvsem, da se nehajo notranji spori. Lahko kaj pričakujemo v tej smeri?

Res je, da je bilo obilo internega prepiranja in ta problem je treba čimprej rešiti. Po mojem mnenju pa lahko to stori samo nekdo, ki ima dovolj političnega pregleda in ki strankarsko strukturo dobro pozna. Kakšen »newcomer« bi imel težji položaj. Govoriti na kongresu je eno, soočiti se z realnostjo pa je druga stvar.

No, tudi Melitta Trunk npr. ni newcomer ...

Seveda ne, Melitta je izredno pametna ženska in ima velike organizatorične in retorične sposobnosti in kot ženska tudi nima ravnega položaja. Trunkova bi v primeru, če bi postala šef stranke, ustvarjala politiko pač na svoj, drugačen način, ne da bi hotela vrednotiti, kateri bi bil boljši. Te špekulacije so po kongresu tudi popolnoma odveč. Dejstvo je, da imamo zdaj izvoljenega predsednika in zato je zdaj v prvi vrsti važno, da se znotraj SPÖ združijo vse sile in da bo prišlo do ustvarjalnega dela, tako znotraj stranke kot tudi na deželni ravni.

Tudi znotraj SPÖ se množijo zahteve po odstranitvi sindikalista Adama Unterriederja s stolčka deželne vlade. Vaše mnenje?

Unterrieder je predsednik koroškega sindikata, vendar on še ni ves sindikat; tako sindikat kot SPÖ se morata zavedati, da imata skupne cilje in da je sodelovanje nujnost, ne le potreba. Če je SPÖ nekoliko zgubila neposredno povezavo z delavstvom, se bo treba tem odnosom pospešeno posvetiti.

Tudi Unterrieder zastopa določeno število ljudi v stranki, zato je diskusija o njegovi osebi vezana tudi na ta potencial. za-

stopnica kmetov Schaumbergerjeva je na kongresu lepo povedala: Ni treba, da se vsi ljubimo, toda najti moramo skupno bazo pogovora in dela.

Je manjšinsko vprašanje sploh tema politike SPÖ?

Seveda, slej ko prej, čeprav so to delovanje nekoliko hromile druge, znane težave. Toda SPÖ stoji seveda za svojimi načeli, ki jih je sprejela na zveznem kongresu in zagovarja pot integracije manjšin v družbenem življenju v državi. To je tudi glavna smernica manjšinske politike v EU, in – če me že vprašate – tudi edina možna in perspektivna pot za bodočnost. SPÖ pa se je seveda ves čas ukvarjala tudi

Ana Blatnik

s konkretnimi in aktualnimi problemi na Koroškem, četudi morda tega ni vsak zaznal. Glede zasedbe ravnateljskih mest na dvojezičnih šolah na primer je Herbert Würschl na seji socialdemokratskih učiteljev Avstrije konsekvantno nastopil proti temu, da bi imel pravico takega mesta nekdo, ki slovenščine ne obvlada. Pravzaprav je bil predlog že izdelan, pa je prišel vmes Manzenreiterjev odstop. Preloženo še ni odloženo.

Bo v bodoče delo v SPÖ bolj tekoče, lažje?

No, ja, ne bi rekla, ker dobro poznam strukturo. Delo je vedno težko in naporno, zanesem

pa se na to, da se bo začelo bolj učinkovito delo. Notranjih razprtij ne potrebujemo, vsaj ne v taki meri, da ovirajo delo. Mislim pa, do so se tega počasi začeli vsi zavedati in da je treba vsak konflikt rešiti takoj, na licu mesta. Petru Ambrozyju prisodim, da bo našel pravo mero in pravi način za sprotno obvladavanje in reševanje konfliktov.

Slišijo se tudi nenaklonjeni glasovi: »Polittleiche – politični mrlič ...«

Neumnost. Tudi Haider je nekoč že moral s stolčka deželnega glavarja in se je vrnil, pa nihče ne govori o kakšnem mrliču. Ambrozy ni bil nikoli slab politik, spotaknil se je bil ob tisti aferi s podpismi, ta pa je že zdavnaj razčiščena. Ambrozy ni nikomur škodoval ali poverjal kakšno mnenje. Škodoval je samo sebi. Prav zato mislim, da ima Ambrozy pravico do druge šanse, druge možnosti v političnem življenju.

Kakšen odnos ima koroška SPÖ do zdajšnje državne vladne koalicije?

Seveda ni zadovoljna z njo, še posebej, ker je bila ta koalicija očitno zmenjena že vnaprej in so bili tozadevni pogovori z SPÖ le navidezni. SPÖ je vedno stala na stališču: s Haiderjem ne; to so izjavili tako Ausserwinkler, Manzenreiter in Klima. Toda danes je to lanski sneg; zdaj je SPÖ v opoziciji in treba se je koncentrirati na delo na tem položaju. V preteklosti je SPÖ vse preveč opazovala in premalo agirala. To namerava stranka korenito spremeniti.

In Vaše mesto v stranki?

Brez skrbi. Pripravljena sem vnesti v delo svojo energijo, pri čemer je seveda manjšinska politika oziroma izboljšanje položaja za manjšino (oz. za manjšine) moja primarna skrb in srčna zadeva.

Hvala za pogovor!

mu med Avstrijo in Slovenijo. Poslanik Vajgl je obširno utemeljil manjšinski status v Sloveniji in kot bistveno razliko med nemškogovorečimi na eni strani in Italijani oz. Madžari na drugi omenil prav nestrjeno naseljeno območje nemškogovorečega prebivalstva, torej njegovo razseljenost in razpršenost po celi državi.

V tem sklopu je seveda prišlo na mizo vprašanje dvojezičnih krajevnih napisov na Koroškem. Niti tistih nekaj, ki jih predpisuje zakon, ni v celoti postavljenih.

Kar zadeva zgodovino, je Sturm zahteval, da je treba upo-

števat in respektirati pogled narodne skupnosti. Smolle pa je poudaril, da je manjšinsko vprašanje v bistvu vprašanje EU. Vajgl je izrazil prepričanje, da bo Slovenija v petih letih postala članica EU, s tem pa bojo tudi odnosi med državama oziroma reševanje manjšinskih problemov postavljeni na drugo raven.

Haider je napovedal odprtje Inštituta za proučevanje etničnih vprašanj na Osojah. plebiscitnih praznov naj bi se udeležili tudi Slovenci in zastopniki EU. Haider je slovenskemu predsedniku predlagal, naj pride na Koroško praznovati. -a.-a.

Proslave slovenskega kulturnega praznika so na Koroškem pač očitno podvržene svojim zakonitostim oz. pravilom. Lani, ob 150. obletnici Prešernove smrti, je osrednja koroška proslava tega praznika bila kar precejšnja doživeta dolgočasnost, da ne rečemo nemarnost. Zategadelj sta organizatoriki, to sta Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza, bili deležni upravičenih očitkov, ki sta si jih vzeli k srcu. Letos, za 200-letnico Prešernovega rojstva, sta pripravili zelo zanimiv in privlačen spored, povezan z aktom podelitve visokega odlikovanja Slovenski gimnaziji. Pa ne samo to. K sodelovanju sta povabili Društvo slovenskih pisateljev in pisatelj, prevajalk in prevajacev ter publicistik in publicistov v Avstriji. Proslava je tudi letos bila v gledališki dvorani ORF-a v Celovcu.

S pesmijo »Tam kjer teče bistra Zilja« v priredbi Romana Verdela in pod njegovo taktirko je pričel orkester Slovenske gimnazije slavnostno prireditve. Orkester je svoj nastop opravil dobro, mladi glasbeniki, večinoma vsi prihajajo iz vrst slovenske Glasbene šole, so bili z velikim zanosom in veseljem pri stvari.

Dr. Avguštin Brumnik, predsednik Slovenske prosvetne zveze, je v imenu prirediteljev pozdravil vse navzoče, predvsem pa slovenskega veleposlanika na Dunaju Iva Vajgla, ministra za kulturo R Slovenije Pavla Zgago, slavnostnega govornika, akademika Borisa Paternuja, zastopnike slovenskega generalnega konzulata v Celovcu in vse predstavnike slovenskih političnih, kulturnih, izobraževalnih in gospodarskih ustanov na Koroškem. Med gosti je bil tudi hišni gospodar, intendant koroškega radia Draxler.

Akademik Boris Paternu je svoj nagovor pričel s citatom angleškega zgodovinarja Alana Taylorja, da so nekatere narode takratne avstrijske monarhije, ki so se leta 1848 pojavili na prizorišču, ustvarili pesniki in izobraženci, prihajajoči iz kmečkih ljudstev. Bili naj bi idejna in duhovna varienta Jakobincev. In Paternu pravi, da iz daljave gledano, Prešeren gotovo sodi v Taylorjev zgodovinski vzorec. Od blizu gledano pa je treba to oxfordsko orientacijsko miselno shemo v marsičem dopolniti, najprej v tem, da se je na Slovenskem pokazala že pred l. 1848, in sicer s Trubarjem, predvsem pa s Prešernom.

Na vprašanje, kako je Prešeren zmožal konstituirati slovenski narod, ki je takrat bil brez vsakršnje gospodarske, politične in družbene silnice, je Paternu odgovoril, da je to zmožal na treh odločilnih območjih svoje pesniške tvornosti: na območju jezika, duha in politične misli. In prav jezik je bil temeljno vprašanje njegove poezije. Leta 1837, ko ima glavni del svojega pesniškega opusa že za seboj, je Prešeren pisal

OSREDNJA PREŠERNOVA PROSLAVA V CELOVCU

Visoko odličje R Slovenije Slovenski gimnaziji

Stanku Vrazu v Zagreb, da je namen »naše pesmi in siceršnje literarne dejavnosti kultivirati naš jezik«.

To je globoka programska izjava, razviti in kultivirati slovenski jezik čez meje praktičnih vzgojnih in nabožnih potreb za miroljubne poljedelce in ga usposobiti tudi za višje in najvišje estetske potrebe. Prešernu je stal ob strani svetovljan Matija Čop, ki je že leta 1833 zapisal: »Dokler je namreč jezik omejen samo na preprostega kmeta ter ne more izražati višjega življenja in višje vednosti, pač ne more zahtevati označbe kultiviranega jezika«.

Odtod je izhajala glavna

nom zapisal, da gre za »čudež v slovenskem jeziku«.

Ameriški slavist Henry Cooper pa je leta 1981 Prešerna imenoval »lingvistični genij«.

Prešeren se je odločno zoperstavil zgrešenim poskusom »jezikovne globalizacije«, da bi za »višje literarne in jezikovne potrebe sprejeli kar nemščino«, medtem ko bi slovenščino gojili naprej samo še za nižje ljudske književne potrebe. Kasneje se pojavijo tudi panslavistični načrti s hrvaško ilirščino. Prešeren je dejal »ne«, kajti s Čopom sta natanko vedela, da se jezik ne sme odreči nobeni svoji funkciji in da mora delovati na prav vseh socialnih in stilnih

O tem nismo čuli nič, zato pa je bil blaženi Slomšek zožen na kuharske in vedenjske recepte.

Poklon Pavlu Kernjaku je bila izvedba njegove skladbe »Mladini«, Tanja Kramer je prebrala recital »Prešeren v mojem srcu« Berte Golobove, Azra Alibabić in Esned Nezić pa sta živahno recitirala Prešernovo pesem »Od železne ceste«.

Pr eden je slovenski veleposlanik na Dunaju Ivo Vajgl predal odlikovanje »Častni znak svobode Republike Slovenije«, sta mladinski zbor ter orkester izvajala pesmi »Davno se mračiči« in »Yesterday«, dijak 7.A razreda Simon Ošlak pa je pre-

tudi tam, kjer so se začrtale državne meje«. Vajgl je tudi napovedal skorajšnji obisk predsednika Milana Kučana pri koroških Slovencih.

Ravnatelj Reginald Vospernik se je v imenu Slovenske gimnazije zahvalil za visoko odlikovanje. Dejal je, da »se zaveda naloge, ki jo ima kot najvidnejši in najtehtnejši sad povojnega kulturnopolitičnega razvoja koroških Slovencev«. V malone 43letni zgodovini je gimnazijo vselej vodila želja po pokončni držbi in po tvornem sodelovanju vseh koroških Slovencev. Hkrati se je družno povezovala s težnjo po medsebojnem razumevanju obeh narodnih skupnosti na Koroškem in po živi povezanosti z ljudmi in ustanovami zlasti šolskimi ustanovami onstran državnih meja. V tej dvojnosti šolska skupnost nikdar ni videla protislovja, je dejal Vospernik. Obratno, v tem vraščanju v oba kulturna sveta so učenci, starši in učitelji vedno nadvse živo čutili naročilo in šanso. V odlikovanju, ki ga je prejela Slovenske gimnazija, »vidimo priznanje delu, opravljenem od vseh dejavnikov, ki to šolo omogočajo, oblikujejo in izpopolnjujejo. Da prejmemo to listino prav na Prešernov praznik, ima tehtno simbolično moč, saj je vaš in naš France Prešeren preraščal ograje med narodi, ideologijami in -izmi s tem, da je zapel svojo veličastno, v narodnem spominu zapisano epopejo »Krst pri Savici«.

Hkrati pa je tudi z »Zdravljico«, usmerjeno v boljši jutri, pogumno stopil v sintezo preteklega in prihodnjega. Tudi današnje odlikovanje je simbol take spojitve: »saj nam ga je podelil predsednik R Slovenije Milan Kučan na eni strani za že opravljeno poslanstvo, prav gotovo pa tudi kot naročilo za jutrišnje povezovanje med rojaki na Koroškem v času, ko se razdvajalne rane iz bližnje preteklosti šele celijo. Slovenska gimnazija je bila in bo izobraževalna ustanova za vse koroške Slovence, ne glede na njihovo svetovnonazorsko in politično prepričanje. Odlikovanje nam nalaga dolžnost, da ubiramo še odločnejše vzajemno pot povezovanja med sabo in da v politično viharnejših časih še odločnejše gradimo mostove do naroda soseda v deželi in do rojakov onstran meja«, je dejal ravnatelj Vospernik.

S Prešernovo pesmijo »Prosto srce«, ki sta jo uglasbila Roman Verdel in Bruno Petrišček, sta slovesnost zaključila orkester in mešani mladinski zbor slovenske gimnazije. Recitale so skupaj z dijaki pripravili profesorji mag. Cilka Gutovnik-Broman, mag. Ivica Kampuš in dr. Miha Vrbinč.

r. o.

Ravnatelj slovenske gimnazije dr. Reginald Vospernik med ministrom Zgago in veleposlanikom Vajglom

smer Prešernovega pesnjenja, je naglasil govornik. Za glavno sredstvo zoper barbarizacijo jezika pa je takrat na pesniško-artistični ravni veljal prav sonet. »Sonetni venec« je zato veljal tudi za visoko pesniško promocijo slovenskega jezika. Paternu je dejal, da sta Prešeren in Čop imela v mislih jezikovno kompleten narod z vsemi izraznimi zmožnostmi in zmogljivostmi. Prestopila sta »konzervativno predstavo o Slovencih kot zgolj miroljubnih poljedelcih, o nekem politično neproblematičnem narodu, ki je še daleč pred vrati morebitnega parlamenta avstrijske države«.

Jezik in pesništvo sta v dobi predmarčnega absolutizma bila edino možno območje in sredstvo narodnotvorne vertikale. Prešeren je slovenščino dejansko rešil ozkih domačijskih spon in jo univerzaliziral, posvetovljal.

Njegovemu delu bi danes rekli notranja globalizacija jezika, ki se je že začela s Trubarjem, a bila je izredno daljnosežna. In zanimivo je tudi, da je ta jezikovni vzpon bolj opazila tuja jezikovna kritika in ne slovenska. Prvi je bil koroški nemški kritik Vinzenz Rizzi, ki je leta 1849 v zvezi s Prešer-

ravninah, če hoče preživeti. Srednje poti ni.

Prešernov in Čopov jezikovni pojem je imel široko evropsko zaledje. V smislu Schleglovih tez se prav v razvitosti jezikovne ravni odraža kulturna razvitost nekega naroda. Prešeren je bil prvi, ki je tvorno in suvereno obvladal novodobno globalizacijo slovenskega jezika in s tem zavrnil izrazno univerzalnost z neko tujo jezikovno kulturo, na primer nemško ali hrvaško. Tako ni samo pesniško, ampak tudi jezikovno postal nadzgodovinska kategorija.

Svojo poezijo je široko odprl moderni evropski misli. Geslo Zdravice »Žive naj vsi narodi« bi, tako Paternu, danes zaradi njegovega humanističnega naboja lahko mirno postavili na palačo Združenih narodov, ki se trudijo s to realistično utopijo.

Po pesmi »Lipa zelenela je«, ki jo je zapel »Mladinski zbor« gimnazije pod vodstvom Stanka Polzerja, je sledil »Slomškov recital« v izvedbi dijakov 8. A in 6. A razreda, ki je bil takšen, kakršnega smo čuli, dejansko tujek v prireditvi. Duhovna velikanja Slomšek in Prešeren sta se dobro poznala, saj sta bila sošolca in med drugim celo skupaj obiskala Urbana Jarnika v Možberku.

bral svojo »elektronsko pošto« Francu Prešernu na oni svet.

Veleposlanik Vajgl je skupaj z ministrom za šolstvo Pavlom Zgago v imenu predsednika R Slovenije Milana Kučana izročil ravnatelju gimnazije reginaldu Vosperniku Častni znak svobode Republike Slovenije«. Dejal je, da podelitev dokazuje, kako »zelo cenimo vaše delo, Slovensko gimnazijo kot steber ohranjanja slovenske kulture in slovenskega jezika na tem prostoru. Slovensko gimnazijo cenimo tudi kot tisto institucijo, ki je znala posredovati sporočilo o tolerantnosti, o medsebojnem spoštovanju, o sožitju in o bodočnosti, ki je v konceptu te slovenske kulturnoizobraževalne ustanove, odkar deluje. Bodočnost je skupna Evropa. Nekam pač pride z nekoliko zamude, a tudi sem bo prišla takšna in verjamem, da se bomo že čez nekaj let, verjetno tudi ob takšnih priložnostih, pogovarjali v okviru enotnega prostora. Osebo sem trdno prepričan, da bo Slovenija v štirih, petih letih članica Evropske unije. Takrat se bomo šele verjetno zavedali pomena delovanja Slovenske gimnazije, vaše zvestobe kulturi, k temu, da se je slovenski narod ohranil

DUNAJ

Uspešna knjižna predstava založbe Drave

Predstavljena – tudi grafično zelo uspela – knjiga je sad te založniške filozofije. O knjigi je nato spregovoril njen izdajatelj Dragoslav Dedovič. V svojih besedah je Dedovič zlasti nakazal tisto skupno, kar združuje vseh triindvajset avtorjev, ki so v knjigi zastopani: izhajajo iz povojne generacije in vse zazna-

mujejo vojne zadnjega desetletja. Eni so ostali v domovini, se pravi v Sarajevu, Beogradu ali Zagrebu, drugi so iskali pot v tujino in se zavedali, da od svoje eksilne poti naprej nimajo več »dveh domovin«, marveč samo še »dve tujini«, kjer prebivajo.

Skupno je vsem pisateljem izrecna urbanost in tako tujost

pred vsakršno ruralno nostalgijo ter ironična distanca do političnih realnosti, ki se brani vsakršnega mita o nekdanji predpisani ideologiji »bratsva in enotnosti«, pa tudi vsakršnega nacionalizma.

Iz enega svojih prispevkov je brala navzoča avtorica Alma Lazarevska v svoji materinšči-

ni, kar ni povzročalo posebnih težav, saj je verjetno dve tretjini zelo načitane publike – kakor je sledeča diskusija izkazala – prihajalo iz domovine avtorjev. Diskusija se je posebno osredotočila na geografsko domovino avtorjev, na Balkan, ki je kot povezovalni in stični prostor med vzhodnim in zahodnim kulturnim krogom prevzel pozitivnosti obeh krogov, kar se izraža v literaturi, ki je prav tu še posebno bogata, bodisi pisana ali pa ustno posredovana. Prav značaj pripovedovanja označuje bosansko literaturo, bodisi v hrvaškem, srbskem ali pa tudi bosanskem jeziku.

Da je taka knjiga sploh zagledala luč sveta, gre – kakor sta poudarila tako poslovodkinja založbe Mračnikarjeva kot tudi izdajatelj knjige Dedovič – zahvala pravzaprav knjižnemu sejmu v Frankfurtu, kjer je prišlo do prvih stikov in pogovorov o tako zahtevnem projektu, ki je končno bil srečno izpeljan.

Za skrbni in slogovno izvrstni prevod je poskrbela Bärbel Schulte, ki se predstavitev na Dunaju žal ni mogla udeležiti. Poleg »radio-kavarne« ORF sta to predstavitev omogočila še organizacija »Sosed v stiski« ter »KulturKontakt Austria«.

F. Z.

K & K ŠENTJANŽ

Zabaven in skurilen orkester

Orkester Džungle z Dunaja, ki že obstaja kakih 20 let in katerega sestavljajo glasbeniki v najboljših letih skoraj iz vseh zveznih dežel, je pretekli četrtek gostoval v k & k centru v Šentjanžu. V prenapolnjeni koncertni dvorani so glasbeniki prižgali ognjemet smeha z duhovitimi kabaretističnimi vložki in pikrimi moderacijami med posameznimi glasbenimi točkami.

Že sam sestav orkestra – osem pihalcev in en bobnar – je vzbudil pri številni publikii radovednost za njihov glasbeni repertoar. Glasbeni koktejl je segel od narodne glasbe, komadov slavnega ameriškega entertejnerja Franka Sinatre, Paula Anke do tibetanske sakralne

Člani nenavadnega orkestra Džungle so vžgali v Šentjanžu.

Foto: Stukelj

glasbe. Nenavadna glasbena skupina je navdušila, ker se ni omejila na predpise o stilu, ampak se je ob in z njo zelo

zabavala tudi publika. Odlična programska točka k & k centra v pustnem času.

M. Š.

V dunajski »radio-kavarni« – priljubljenem središču kulturno zainteresiranih poslušalcev zahtevnega radijskega sporeda OE 1 – je pretekli četrtek voditeljica založbe DRAVE dr. Helga Mračnikar lahko pozdravila številno publiko ob predstavitvi knjige »Das Kind. Die Frau. Der Soldat. Die Stadt. - Zeitgenössische Erzählungen aus Bosnien-Herzegowina«, ki je izšla lani jeseni v Celovcu.

V pozdravnih besedah je Mračnikarjeva najprej orisala nastanek slovenske založbe DRAVE, ki je sad narodnoosvobodilne borbe na Koroškem in antifašističnega upora, kar je »v teh dneh še posebno treba poudariti«, kakor se je izrazila, preden je predstavila koncept in cilje založbe DRAVE, ki je tako v svojem literarnem kot tudi v svojem znanstvenem področju zapisan strpnosti, interkulturalnosti, antirasizmu, večjezičnosti in spoznavanju drugojezičnih kultur in literatur v Evropi.

Sara Kuschej, Marina Kušnik in Katja Kert so zaigrale francosko skladbo Foto: Stukelj

ŠMIHEL

Odkrivanje novih talentov

Minuli petek so se učenci in učenke Glasbene šole na Koroškem, oddelek Šmihel in Globasnica, predstavili v farni dvorani v Šmihelu z znanjem, ki so si ga pridobili v zimskem semestru. V Glasbeno šolo je sedaj vpisanih 600 učencev, ki se učijo različnih instrumentov – kitaro, klavir, prečno flavto, harmoniko, saksofon in druge. Na območju Podjune sodeluje približno 150 dijakov v starosti med 6. in 15. letom na dveh stopnjah. Bogat spored glasbenega večera je obsegal več kot tri-

deset točk, mladi glasbeniki pa so po svoje interpretirali narodne pesmi različnih narodov in skladbe znanih skladateljev kot A. L. Webber, P. I. Čajkovskega, P. Šivica in drugih. Naraščaj je po besedah učitelja in odgovornega za območje Podjune Janeza Gregoriča zadovoljiv in učitelji in učiteljice se zelo trudijo za izboljšanje kakovosti in glasbenega napredovanja mladih. Pri nekaterih pa je bilo slišati in videti tudi izredno talentiranost in veselje do glasbe.

M. Š.

LJUBLJANA

O stvareh, ki se morejo iz ljubezni dati ...

Na Valentinovo so v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani odprli razstavo o ljubezenskih darilih v slovenski tradicijski kulturi z naslovom »Ljubezen je v zraku«. Avtorica razstave Bojana Rogelj Škafar je razstavila tiste predmete iz 19. in prve polovice 20. stoletja, ki so bili narejeni in darovani kot ljubezensko darilo. Dopolnjujeta jih dve zasebni zbirki, in sicer zbirka ljubezenskih pisem in razglednic z ljubezensko motiviko ter darila današnjih zaljubljenecv.

Avtorica je v dvojezičnem razstavnem katalogu predstavila antropološke in sociološke poglede na darila, zgodovinsko in pravno podobo zakonske zveze na Slovenskem, repertorij priprošenj in vedeževanj, kmečka delovna opravila, pri katerih so se kresale ljubezenske iskre in poudarila razliko med ljubezenskimi in poročnimi darili.

Pomen darovanja

Francoski antropolog Marcel Mauss je z Esejem o daru postavil temelje razumevanja darovanja v brezrazrednih družbah. Bistvene poteze zamenjave daril so obveza podariti, sprejeti in povrniti darilo. Menjave v obliki daril so v teh družbah prostovoljne zgolj teoretično, darila je treba tako dati kot vrniti, saj so pomemben element človeških družb, s ka-

terim se vzpostavlja družbena kontrola.

Kaj pa sodobne družbe, kjer mehanizme socialne kontrole opravljajo druge institucije? Sociolog Gregory razlikuje med blagovno ekonomijo razredne družbe in darilno ekonomijo na klanih temelječe družbe. Blago je po njegovem odtujljivo, saj lastnina nad njim z zamenjavo za drugo blago preneha. Darovalec pa na nek način ostane lastnik daru, darilo namreč vsebuje obveznost povrnitve in prav to je tisto, kar daje darilu posebno vrednost.

Sociolog David Cheal je prepričan, da se darila v sodobni družbi uporabljajo za oblikovanje določenih socialnih vezi, kar poteka znotraj tako imenovane moralne ekonomije. Darilna ekonomija, ki poteka znotraj moralne, po njegovem spada na področje nepotrebne oziroma za ekonomsko preživetje ne-nujne zamenjave.

Simbolni pomen ljubezenskih daril

Predmeti, ki so jih na Slovenskem konec 19. in v začetku 20. stoletja, v času kmečkega načina gospodarjenja, podarjali kot ljubezenska darila, so izkazovali svojo funkcijo že navzven, in sicer s svojim poudarjenim krašenjem, obliko (podolgovati predmeti, oblika ženskih prsi) in motiviko (srca, cvetje). Tem

predmetom pa je dodatno vrednost dajal predvsem njihov simbolni pomen, ki je obdarovanemu izražal želje, čustva in namere darovalca.

Na razstavi so kot ljubezenska darila prikazani predmeti, ki zmorejo veliko povedati o času in krajih, od koder prihajajo. O materialih, ki so bili na voljo in predvsem o znanjih, ki so bila potrebna za preživetje ter o vrednotah časa. Gre za povsem uporabna darila, ki so jih darovalci izbrali ali naredili predvsem zaradi njihovega simbolnega pomena, s katerim so lahko izrazili svoje želje. Simbolni pomeni so bili normirani, zelo dobro se je namreč vedelo, kakšen pomen ima posamezen predmet. Tako lahko vidimo ročno oblikovano pecivo, male kruhke, preslice, kolovrate in vretena, trniče in pisave za trniče, obodne škatle in skrinjice, šopke, nakit ter tekstil.

Ekonomski pomen poročnih daril

Za razliko od ljubezenskih daril, ki so imela le simbolno, torej neekonomsko funkcijo, so imela poročna darila, ki sta jih dobila kmečki ženini in nevesta pred in ob poroki, povsem drugačno funkcijo. Bila so javno izročena in na ogled celotni vaški skupnosti, saj so bila ekonomsko nujna za preživetje para in pomemben element družbene kontrole.

Irena Destovnik

SELE

Proslava v znamenju Franceta Prešerna in Ane Mlakarjeve

Dvestoletnica rojstva Franceta Prešerna je za Selane bila primerna priložnost, da se končno tudi oni uvrstijo med tista kulturna društva in ustanove na Koroškem, ki praznujejo slovenski kulturni praznik.

V petek, 11. februarja, je v farni dvorani pod geslom »Pesem moja je posoda tvojega imena« KPD »Planina« pripravilo svečanost ob slovenskem kulturnem prazniku. Prireditev je bila v znamenju spomina in spominjanja na dve osebi: na pesniškega velikana Franca Prešerna, čigar dan smrti je zaznamoval slovenski kulturni praznik, in na Ano Mlakar. Do svoje smrti leta 1997 je Ana Mlakar bila dolgoletna jezikovna mentorica tudi selskih igralcev in jim je na odrskih seminarjih v Fiesi in doma odstirala lepote in globine našega jezika. Ob tem je Selanom odprla tudi

tisto plat svoje osebnosti, ki je doslej bila le malokaterim znana: to je pesniško plat. Za vse to so se ji v soboto hoteli spodobno oddolžiti.

Selani so proslavo razdelili na dva dela in prvi je bil posvečen Prešernu. Po pozdravnem nagovoru predsednice Pavle Čertov so Nanti Olip, Toni Štern in Martin Dovjak podali podobo Prešernovega delovanja in pesniškega opusa, drugi del pa je bil odmerjen pesmim Ane Mlakarjeve. Recitirale so jih Silvija Male, Katja Roblek, Petra Dovjak in Nataša Dovjak.

Kako obširen je dejansko pesniški opus Ane Mlakarjeve, ni znano. Pokojna je svoje pesmi rada poklanjala prijateljem in znancem, za katere je vedela, da jih bojo znali ceniti. V Selah, kjer imajo kar nekaj njenih pesmi v izvorniku, je minulo soboto zvečer marsikatera pesem Ane Mlakarjeve doživela krstno premiero javnega predvajanja. O pesmih ne bi rad sodil, ker je to naloga literarnih kritikov. Vendar pa je treba zapisati, da jih je občinstvo sprejelo tako, kot se za dragocenost spodobi. In lepo bi bilo, če bi te pesmi bile zbrane v snopiču knjižne izdaje.

Za glasbeni okvir prireditve sta poskrbela Roman Verdel in domači Mešani pevski zbor.

-i.-n.

Olympia v k.e.teatru

Po tekstu Franzobla je v k.e. teatru v Celovcu ustvarila koroško slovenska ekipa z režiserjem Marjanom Štikrom na čelu uspešno gledališko predstavo, ki je polnila kulturne strani vseh etabliranih medijev v Avstriji. Šest igralcev (športnica, trenerka, reporter, politik, coprnica in neuspešnež) je šlo na štart, v borbo za uspeh in priznanje, ki jo zahteva vedrina samoumevne družbe z plastično obliko zaznavanja okolice. Prekrita z značilno koroško pesmijo (glasba Joži Štikar) in sceno Toneta Reichmanna (rjave gore odprejo prostor razprave) se predstava takoj znajde v trenutnem krutem političnem položaju Avstrije, ki bi pa vseeno na nevtralnem terenu ne izgubila vsebinske aktualnosti. Čeprav je večina koroških kritikov iskala v drugem delu predstave rdečo nit, je prav ta, sko-

raj filmsko dramatični drugi polčas zaznamoval meso in kri človeškega bitja in s tem povezane zapletene usode in meje zmogljivosti. Preostane samo »Senza confini, Brez meja, Oh-

ne Grenzen...« s popopranim okusom, ki odpira vprašanje, če se bo res kaj spremenilo!

Predstavo si lahko še ogledate do 26. februarja, od srede do sobote (razen 16. feb.), vsakokrat ob 20.00 uri v k.e. teatru v Celovcu. Rezervacija vstopnic po tel. 0463/31 03 00. jka

Silvija Male ob branju poezije

KD »PETER MARKOVIČ«

Janko Messner bral na Reki

Rožeško Kulturno društvo »Peter Markovič« je slovenski kulturni praznik obhajalo z literarnim branjem, obenem pa se je spomnilo tudi 250. obletnice J. S. Bacha. V soboto, 12. februarja, je v gostilni pri Primku na Reki priredilo literarno-glasbeni večer z Jankom Messnerjem in glasbenikom Boštjanom Lazukičem iz Tržiča.

Messner je branje pričel z »Jobom«, to je z dramatično in tragično pripovedjo o »kmetu Krušju in poslednjem slovenskem konju v Celovcu«. Močno, s krepkim glasom in živahno mimiko je pisatelj bral iz svojih del in knjig, najsi so to bile prigode Pokrznikovega Lukana in Skurne ali Gorše štorije, in pritegnil zanimanje številnega občinstva, ki mu je radevolje sledilo v svet njegovih povesti. Večer je z igranjem Bachovih in lastnih kompozicij zaokrožil Tržičan Boštjan Lazukič. -c.-k

LJUBLJANA – MOHORJEVA

France Prešeren – slovenski pesnik v Celovcu

Tudi ob letošnjem državnem prazniku in 151. obletnici pesnikove smrti so se v Ljubljani kar naprej odvijale prireditve. Ena med njimi je bila v petek, 11. februarja, v hotelu Austrotel. To je bil Koroški večer ob slovenskem kulturnem prazniku, ki ga je organizirala Mohorjeva založba.

Prireditev se je začela s pozdravom gospoda Marijana Logarja, direktorja predstavništva, in se nadaljevala s pevskim kvartetom A Capella iz Dobrole vasi. Sledil je govor dr. Teodorja Domeja, ki je zajemal petmesečno obdobje, ki ga je Prešeren preživel v Avstriji.

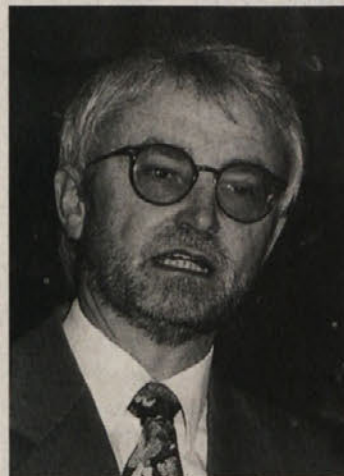
France Prešeren je leta 1832 preživel nekaj tednov svojega življenja v Celovcu. Že prej pa je nekaj študentskih let od 1821 do 1828 preživel na Dunaju, kjer je tudi doktoriral. Tam se je srečal s Kopitarjem, ki ni bil prav nič navdušen nad Prešernovim pisanjem, toda France Prešeren se je dopisoval z Matijem Čopom, ta pa je skušal po-

sredovati med strogim Kopitarjem in svojim prijateljem. Konec januarja l. 1832 je Prešeren prišel v Celovec, da bi na apelacijskem sodišču napravil odvetniški in sodniški izpit. Po mnenju komisije na izpitu Prešeren ni blestel.

Iz Prešernovega koroškega obdobja je ohranjenih šest pisem; pet jih je naslovil na Matija Čopa in enega na Kastelica. Dne 5. 2. 1832 je Prešeren pisal svojemu prijatelju Čopu: »Celovec poznaš tako dobro kakor jaz. Ljudje so po svoje prisrčni, če hvališ vse, kar je hvale vredno ali pa tudi ni. Zlasti se košatijo na račun Ljubljane. Ljubljanci imajo neprimerno več svetskega čuta kot Celovčani. Le preveč strpni so v marsikaterem pogledu ... Ljubljanke se mi zde v splošnem zaljše kakor meščanke Celovčanke. Preproste Korošice so povprek zale, pa zelo nečedne.« Tako si je

ustvaril podobo Celovca in tam živčih ljudi.

Prešeren je vzpostavil vezi med Kranjsko in Koroško. Zavračal je radikalno obliko ilirizma, ki je zagovarjal ustvaritev skupnega južnoslovenskega jezika. Med njegovim bivanjem v Celovcu je tam nastala Elegija

Dr. Teodor Domej

svojim rojakom, ki je bila objavljena v 4. zvezku Čbelice. V njej sprašuje vest Kranjskih rojakov in jih nagovarja, naj se zavzamejo za svoj narod. Prešeren se je tudi udeležil tako imenovanega slovenskega abecednega boja, pri katerem je šlo za vprašanje, v kateri pisavi in s katerimi črkami naj bi pisali. V enem izmed pisem omenja Čopu, da se bo javil k izpitu in se v pismu poroga, da Korošci nočejo kupovati Čbelice, od katere je neprodanih še nekaj celih zavojev, ki ležijo v Kleinmayrovi knjigarni. Prešernu, ki je opravil ustni in pisni izpit, so dovolili, da se poteguje za samostojno advokaturu. Tako je postal odvetnik in ne sodnik.

In kaj je ostalo od Prešernovega srečanja s Celovcem? Bilo je le epizoda v njegovem življenju. Po mnenju literarnega zgodovinarja Jožeta Zigona bi Prešeren v Celovcu nikoli ne

postal veliki pesnik. Tam je imel stik le z malo ljudmi in mu je manjkalo svetovljanski ambient Ljubljane. Bil pa je predstavnik narodnega gibanja, zagovarjal je nižje sloje in se obregal ob malomarni odnos izobražencev do njih. Kadar pa je bilo breme svobodomiselnosti, svobodoljublja in nacionalne ideje vendarle preutrudljivo in ga je zraven zapustila še bolečina neuslišane ljubezni, je France Prešeren resignirano lopnil s pestjo po izdelani pisalni mizi, v žepe za vsak primer stlačil nekaj zamahčenih, nemarno prepognjenih papirjev in pero ter se s pivskimi prijatli odpravil na kozareček ali dva, kjer mu je uspelo izkazati se kot največji slovenski pesnik. Tako je zaključil govor dr. Teodor Domej.

Po nepopisno lepem govoru, ki nam je vzel sapo, je kasneje z nekaj pesmi in humorja tako kot je začel, tudi zaključil program pevski kvartet A Capella.

Gordana Živanič

PRIREDITVE

ČETRTEK, 17. 2.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k
19.00 Predavanje »Zdravje in vitalnost po naravni poti«. Predava: Jože Metschina
RADIŠE, Kulturni dom – SPD Radiše
19.30 Spoznavanja, diagnoza, terapija ter prevencija raka na črevesu; predava dr. Dušan Schlapper

NEDELJA, 20. 2.

- LEPENA PRI ŽELEZNI KAPLI, po Mlačnikovi cesti – SPD Zarja Sankanje
11.00

TOREK, 22. 2.

- DUNAJ, Palais Wilczek, Herrengasse 5 – Österreichische Gesellschaft für Literatur
19.00 Literarni večer. Bere Žarko Petan, Ljubljana

SREDA, 23. 2.

- CELOVEC, v telovadnici Slov. gimnazije – KKZ
08.00 Srečanje z gledališkimi in lutkovnimi skupinami. Lutkovna predstava »Sedem nalog« (za 7. in 8. razred). Nastopa Lutkovna skupina Slovenske gimnazije

- CELOVEC, Mladinski dom – KKZ
08.00 Gled. predstava »Modra vrtnarica« (za OV in LŠ). Nastopa otroška gled. skupina KPD Šmihel
10.00 Lutkovna predstava »Dežela sonca« (za 1. razred). Nastopa Lutkovna skupina KPD Šmihel

- CELOVEC, Tischl. dvorana – KKZ
11.00 Lutkovna predstava »Pravljica o polomljeni lutki« (za OV in LŠ). Nastopa Lutkovna skupina Navihanci

- CELOVEC, Mladinski dom – KKZ
12.30 Gled. predstava »Vesela igra žalostni princesi« (za 3 in 4 razred). Nastopa gledališka skupina SPD Radiše

- CELOVEC, Slomškov dom – SKD Celovec
19.00 Premiera lutkovne igre »Pravljica o polomljeni lutki«. Preprema je ob 17.30. Nastopa lutkovna skupina Navihanci iz Celovca

- ŠMIHEL, Farna dvorana – KPD Šmihel, občina Bistrica
19.30 Predavanje »Ökologische Wärmedämmung«. Predavatelj: DI Franz Biller

- TINJE, Katoliški dom Sodalitas
19.30 Okrogla miza na temo »Perspektive 2000«. Sodelujoči: predavatelji in zastopniki cerkve, politike, znanosti, gospodarstva in kulture; Vodja diskusije in zaključna beseda: univ. prof. dr. Andrej Moritsch

ČETRTEK, 24. 2.

- CELOVEC, Mladinski dom – KKZ
08.00 Gled. predstava »Doborsrčna mala čarovnica« (za 2. razred). Nastopa mladinska gledališka skupina KPD Planina

- CELOVEC, Tischl. dvorana – KKZ
09.30 Gled. predstava »Cesarjeva nova oblačila« (za OV in LŠ). Nastopa otroška skupina SPD Šentjanž

- Gled. predstava »Igrajmo se gledališče« (za OV in LŠ). Nastopa otroška gled. skupina Šentjanž

- CELOVEC, Mladinski dom – KKZ
11.00 »Gornastenedimuha« (za 5. in 6. razred). Nastopa mladinska gledališka skupina Bilčovs

K & K V ŠENTJANŽU VABI NA GLEDALIŠKO PREDSTAVO

»Blagi pokojniki – dragi možje«

v petek, 25. februarja 2000, ob 20. uri
v k & k center v Šentjanžu

Gostuje dramska igralka Polona Vetrlih
Režija: Boris Kobal

Niz monologov, ki ga je pod skupnim naslovom »Blagi pokojniki – dragi možje« napisal italijanski dramatik Aldo Nikolai, daje dramski igralki Poloni Vetrlih možnost, da v celoti pokaže svoj široki igralski talent, predvsem pa njen izvrsten smisel za komedijo, saj je po dramatičnih besedah prekipevajoč talent in tako idealna interpretka vseh njegovih ženskih likov. Obeta se izvrsten gledališki večer!

SLOVENSKA ŠPORTNA ZVEZA • SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO CELOVEC
in SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO »ROŽ« V ŠENTJAKOBU V ROŽU
vabijo na

22. ZIMSKI POHOD »ARIHOVA PEČ«

v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo in ob 100-letnici SPD Celovec

v nedeljo, 5. marca 2000, s pričetkom ob 9.00 uri

pri Polancu na Čemernici (Hodnina) nad Šentjakobom v Rožu.

Slovensko prosvetno društvo
»Radiše«

vabi na
zdravniško predavanje
»Spoznavanja, diagnoza, terapija ter prevencija raka na črevesu«

Predava dr. Dušan Schlapper

v četrtek, 17. 2. 2000,
ob 19.30 v kulturnem domu
na Radišah

Vabilo na tradicionalno potovanje
v spomin Hanzija Weissa

13-dnevno potovanje v
**STOCKHOLM –
HELSINKI –
NORDKAP**

polnočno sonce – Laponska – polarni krog – fjordi – luksuzne ladje

od 13. do 25. junija 2000

Prijave, ostale informacije in natančen program pri Milki Kokot, Tarviser Str. 16, 9020 Celovec, tel. 0463 / 51 43 00 - 40.

PRAZNUJEJO! Valentin Igoutz iz Gorič – 88. rojstni dan in god; Micej Gabriel iz Leš – rojstni dan; Valentin Veratschnig z Rut pri Medgorjah – 75. rojstni dan in god; Franc Wölbl iz Večne vasi – 40. rojstni dan; Jože Kert iz Šmihela – rojstni dan; Jelka Katz z Doba – rojstni dan; Marija Štefan iz Pliberka – rojstni dan; Marija Vogel iz Štebna – rojstni dan; Pepca Vavti iz Šmihela – rojstni dan; Gregej Kristof iz Dvora – 80. rojstni dan; Franciska Bajec iz Podjune – 70. rojstni dan; Jožica Storgl iz Lobnika – rojstni dan; Mariica Smrtnik z Obirskega – rojstni dan; Pepej Rat s Hodnine pri Šentjakobu – 43. rojstni dan; Marjan Smrtnik iz Celovca – rojstni dan; Krista Hutter iz Večne vasi – 20. rojstni dan; Jožefa Mischitz iz Dobrle vasi – rojstni dan; Margareta Hobel iz Spodnjih Vinar – rojstni dan; Matilda Gregorič iz Podjune – rojstni dan; Johi Oraže iz Lepene – rojstni dan; Tevži Mischkulnik iz Branče vasi – 40. rojstni dan; Franc Köfer v Klopcah pri Škofičah – 65. rojstni dan; Hanza Mak z Borovnice – rojstni dan; Joza Oraže s Kota v Selah – rojstni dan; Emi-

**SLOVENSKI
VESTNIK**
čestita!

ca Orasche z Zgornjega Kota – rojstni dan; Folti Sima z Deščic – rojstni dan; dr. Janko Malle iz Holbič – rojstni dan; Joško Nachbar iz Vidre vasi – rojstni dan; dr. Katja Sturm-Schnabl z Dunaja – rojstni dan; Igor Schellander z Dunaja – rojstni dan; Benjamin Smrtnik iz Kort – rojstni dan; Dragi Partl z Mač – rojstni dan; Folti Krautzer iz Področje – 40. rojstni dan. Čestitamo!

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
dr. Andrej Leben (-34) Jože Rovšek (-30)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser StraÙe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

ČE 17. 2. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zila

PE 18. 2. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 19. 2. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

NE 20. 2. ■ 6.06 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena mavrica

PO 21. 2. ■ 18.00 Kratek stik

TO 22. 2. ■ 18.10 Otroški spored

SR 23. 2. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 20. 2. ■ 13.30 ORF 2 • Iznajdljivi kulturni inženir: DI Franc Kattinig • Se bodo še kdaj odprla vrata strokovne kmetijsko gospodinske šole v Sentrupertu pri Velikovcu? • Pevski recital v Vetrinjskem samostanu z mezzosopranistko Bernardo Fink-Inzko in basbaritonistom Markom Finkom. • Zdravilišče Moravske toplice

PO 21. 2. ■ 2.50 ORF 2 – Ponovitev 16.30 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korotanov zimzelen 15.00 Kratek stik 16.30 koroDan (KORO-žurnal 17.15–17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrkija

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Domača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30 Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane 15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 18. 2. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Zrcalo kulture: Andrej Štupar, ustvarjalec stripov iz Kranja 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek in par ugank 19.15 Proud to be loud 20.00 Soundcheck 21.00 DJ-Line 24.00 Ta mera: Aktualno dogajenje (pon.)

SO 19. 2. ■ 10.00 Po Koroškem (pon.) Prešernove proslave 11.30 Context XXI Konkretionswahn und Antisemitismus 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Svet je vas: Biološko kmetovanje 18.00 Sto decibelov 18.45 Poročila 19.00 V pogovoru: Bernarda Fink-Inzko 20.00 Yuugo-Rock 23.00 Club Karate

NE 20. 2. ■ 10.00 Evropa v enem tednu (BBC) 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna: Anton Fuchs 12.00 Poročila 12.07 Divan 12.30 Special: Radio Stimme – Fibel 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Alpe Adria : Maribor – Alpsko mesto leta 2000 20.00 Sunday Loops (DJ Nova, Sonja Spitaler) 22.00 For those about to Rock 24.00 Zrcalo kulture (pon.) Andrej Štupar, ustvarjalec stripov iz Kranja

PO 21. 2. ■ 10.00 Kalejdoskop: H. Klokcar 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Alpe Adria (pon.) Maribor – Alpsko mesto leta 2000 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Blazno resno o seksu 20.00 Take the Jazz Train 22.00 Svet je vas: Biološko kmetovanje 23.00 Soja & Elster (pon.) Unblocked – glasba s severa vzhodne Evrope

TO 22. 2. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 V pogovoru 18.00 Sport 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek in par ugank 20.00 Noche latina 22.00 Literarna kavarna: Anton Fuchs (pon.) 23.00 Nachtfalter 1.00 Sport (pon.)

SR 23. 2. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.15 Voz latina 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Po Koroškem 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Glasba 20.00 Ruff Radio 22.00 Mad Force 24.00 Special: Radio Stimme – Fibel (pon.)

ČE 24. 2. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Ta mera 18.00 Soja & Elster 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Yesterday & Today 20.00 Music for the Masses 23.00 Freak Show 1.00 Soundtrack tedna

13. POKAL PRIJATELJSTVA TREH DEŽEL

Vnovič 1. mesto Tomiju Partlu

Smučarji in smučarke športnega društva Šentjanž in DSG Sele so v okviru »13. pokala prijateljstva treh dežel« v soboto v italijanskem Forni di Sopra dosegli odlične uspehe.

Najhitrejši tekmovalci dneva na veleslalomski progi je bil član ŠD Šentjanž Joži Partl, ki je svojim dosedanjim petim zmagam na tem pokalnem tekmovanju dodal še šesto! Pri ženskah je bila najhitrejša dneva Tržačanka Nicole Marassi, odlično tretje mesto pa je osvojila Tatjana Zablatnik (ŠD Šentjanž). Dobro četrto mesto pa je zasedla Lydia Oraže (DSG Sele).

Najboljše uvrstitve koroških tekmovalk in tekmovalcev v posameznih kategorijah:

Super baby: 2. Manuel Malle (Šentjanž); **mlajši cicibani:** 2. Christoph Srienč, 3. Manuel Maierhofer (oba Šentjanž); **cicibani:** 3. Patrik Tumer (Šentjanž); **cicibanke:** 1. Andrea Partl (Šentjanž); **mlajše pionirke:** 3. Vanessa Gasser (Šentjanž); **mlajši mladinci:** 2. Chri-

stian Köfer (Šentjanž), 3. Peter Oraže (Sele); **starejši člani:** 1. Joži Partl, 3. Manfred Maierhofer (oba Šentjanž), **članice:** 1. Lydia Oraže (Sele), 2. Tatjana Zablatnik, 3. Birgit Filipič (obe Šentjanž); **Super veterani:** 1. Hanzl Oraže (Sele); veterani: 1. Gusti Zablatnik, 3. Hanzl Pscheider (oba Šentjanž)

V ekipni razvrstitvi je ŠD Šentjanž med 17 ekipami zasedlo odlično drugo mesto, Selani pa so postali šesti. Pri mladincih/

kah je ekipa iz Šentjanža med 13 ekipami osvojila bron, ekipa iz Sel pa je bila zadnja. Tradicionalnega tekmovanja se je tudi letos udeležilo nad 300 tekmovalcev in tekmovalk iz smučarskih klubov v Furlaniji-Juljski-krajini, Sloveniji in na Koroškem, optimalni pa so bili tako tekmovalni pogoji kot tudi organizacija prireditve. Smučarke in smučarji so tekmovali v 12 starostnih kategorijah od »super baby« do »super veteranov«. 14. pokal prijateljstva treh dežel bodo leta 2001 izvedli Slovenci, leta 2002 pa so na vrsti spet Korošci.

I. L.

ŠAH

Šahisti SŠZ Celovec vnovič remizirali

Šahisti Slovenske športne zveze/Zveza Bank so v drugem krogu play off-tekmovanja za podvig v 1. koroško šahovsko ligo vnovič remizirali: dvoboj z ekipo iz Kötschach-Mauthena se je končal

4 : 4. Na prvi deski sta remizirala slovenska legionarja FM Praznik (ŠD Vrhnika) in Žiga Žvan (ŠD Tomo Zupan Kranj), nadaljnje točke za SŠZ Celovec pa so osvojili Tržačan Egon Pertot, Gorazd Živkovič (po 1) ter Arnold Hattenberger, Aleksander Lukan in Rupert Reichmann. Na lestvici je SŠZ zdaj tretja, samo pol točke za drugim mestom, ki zadostuje za podvig v najvišjo koroško ligo. Na sporedu so še tri tekme.

Pismo bralca

Odogovor

na pismo bralca J. Packa v Slovenskem vestniku z dne 3. 2. 2000

Domače pesmi v narečju radi pojejo. Vendar o tem, kaj je čisto in nepopačeno narečje, ni absolutnih resnic. Normalno je, da se dialekti v teku časa spreminjajo, ker pač to jezikovni razvoj zahteva glede na potrebe časa.

Kako uporabljati narečje pri petju, pa tudi ni čisto preprosta zadeva. Včasih je nujno, da si izposodimo kakšen pismeni izraz, če to zahtevata ritmika in melodika pesmi. Spet drugo pa je, kako »pristno« je možno peti v narečju. Jasno je, da v Podjuni ne morejo zapeti Kernjakovih pesmi s tako narečno (ali rožansko čisto) barvo in izgovorjavo kot Rožani.

Strinjam se, da bi naj pesem »Mojcej« peli v severnorožanskem dialektu. Verjetno pa to v praksi ni mogoče, ker ne poznam zborov, ki bi jo v tem dialektu znal zapeti. To pa tudi ni toliko pomembno, važno je, da so Slovenci to pesem vzljubili. In še bolj pomembno se mi zdi, da je Slovenski oktet s to pesmijo zaslovel po vsem svetu. V Ameriki nihče ni vedel in tudi za nikogar ni bilo pomembno, če je »Mojcej« napisana in zapeta v kranskem, šentiljskem ali v kakšnem drugem dialektu.

Pobaram vas!
Kje ste bili tedaj?

Tako nas vpraša pisec v Tedniku po imenu Jože Wakounig. Ne bi vedeli za njega, pa je še njegova slika nalepljena, da ga spoznamo kot profesorja iz Kotmare vasi. Ta mož je tudi naš občinski odbornik EL. Na fotografiji se vidi, da je na dva očesa

Američanom je vseh predvsem melodija in pa lepi ter prepričljivi glas solista Grošlja.

Pesmi »Mojcej« ne zmore vsak zbor, potreben je ustrezen, predvsem pa zahteven nivo. Med slovenskimi koroškimi zbori po mojem tak nivo dosegata moški pevski zbor »Trta« iz Žitare vasi in moški pevski zbor »V. Polanšek« z Obirskega. Solist z Obirskega pa »Mojcejo« poje lepo, čisto, mladostno in obirsko. Prvi je sicer zapel pesem »Mojcej« moški zbor iz Loge vasi, najlepše pa je ta zbor menda zapel pesem »Je pa davi svanca padva«. Poleg solista Tevžjeja Kakla je zbor imel tudi druge dobre soliste.

P. Kernjak ni pisal besedila samo v pismeni slovenščini, čeprav se je tudi te možnosti posluževal. To je opaziti pri pesmi »Jes pa moj hvažej se rada imava«. Kernjak ni napisal narečne besede »mava«, ampak »imava«, ker to zahtevata ritem in melodija pesmi. Takih primerov je še več. V pesmi »Dokler sem ledik bil«, ki jo je lepo zapel Tevžej Kakl, ni opaziti samo šentiljskega ali logoveškega narečja, temveč gre za mešanico s kostanjanskim narečjem. Tevžek Kakl je že vedel, zakaj je tako pel.

Glede uprabe »r«-ja in njegove pravilne izgovorjave ni absolutnih resnic. Poznal sem dve starosti iz 19. stoletja, ki sta imeli izraziti »r«. To sta bila Košatov Tina in stari Pachler. Tudi Pavle in Joki Kernjak sta imela močan (svojestven) »r«.

spal, ko je pisal zgoraj omenjeni članek. Velika množica je pomagala dr. Schüsslu, da bi dobil vsaj ravnotežje do FP in nam ostane kot vzgledni minister za zunanje zadeve. Že vedno smo ugibali, kaj je ljubi Mašelček požrl, da se je z našimi glasovi vrgel dr. Haiderju v žakelj. Sanjajoči profesor je mnenja, da je to dejanje demokratično in se je

Moj »r« pa je v vsaki situaciji drugačen, odvisno od tega, ali stoji na začetku besede ali v besedi in odvisno od tega, ali je pred ali za njim konzontan ali vokal. Seveda vem, da imam s tem tudi svoje probleme, saj nisem izučen pevec. Vendar pa bi imel rad tako znanje in tako sposobnost, kot ju je imel T. Kozlevčar.

Glede novih eksperimentov pa pravim samo to: Moški zbor »Trta« je pripravil uspešen celovečerni koncert Kernjakovih pesmi. Tudi »česa«-eksperiment s pesmijo »Jes pa moj hvažej« je dobro uspel. Ta eksperiment z nagrobico nima nobene opravke, ker je to pesem peti v tej novi melodiji verjetno še težje in zahtevnejše kot druge pesmi. S tem žitrajčani niso uničili in popačili stare melodije »Jes pa moj hvažej«, P. Kernjak je tudi v tej novi »česa«-varianti slej ko prej prepoznaven. Poznamo veliko takih primerov iz glasbene zgodovine. Lani je npr. moški zbor »Koschatbund« delal take poskuse. Če pa pogledamo na višjo ravan glasbenega ustvarjanja, vidimo, kaj delajo s takimi poskusi taki virtuozji kot je bil Axel Corti, ko je eksperimentalno z Mozartom.

Krznarjevi otroci so dobri pevci. Lepo bi bilo, če bi ustanovili kvintet, kvartet ali tercet in peli naše lepe pesmi v kotmirškem narečju po Koroškem in Kranjskem.

Albert Sima
Deščice pri Šentilju

verjetno šele v hrupu Evrope zbudil. Zares dr. Haider ugotavlja, da se je sam ustrašil, ko je takega zajca ujel. Demokratično je tudi, da predočava predsedniku dr. Klestilu, zakaj da tako vlado sploh dovoli. Vsi vemo in se upravičeno bojimo, da je Mašelček za kanclerja preslab, ker mora živeti v strahu sence in požirati modrobarvane juhe. Prof. Wakou-

ZVEZNA GIMNAZIJA IN ZVEZNA REALNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE

Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Celovec
tel. 0463/33353, faks 33353-20

OBJAVA

1. Prijavni rok za vpis v 1. razred in višje razrede ZG in ZRG za Slovence se prične v ponedeljek, 14. 2. 2000. Uradne ure so dnevno od 7. do 15. ure, ob petkih od 7. ure do 12.30.
2. Ob prijavi je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
3. V naslednjih mesecih bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo pravočasno obvestilo starše o spremembi učenca/učenke o potrebnih sprejemnih izpiti. Ti izpiti bodo v sredo, 5. 7. 2000.

4. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. Priporočljivo je v tem primeru pogovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je možen.

5. Na osnovi šolske avtonomije je Odbor šolske skupnosti sklenil za leto 2000/2001 vodenje alpsko-jadranskega jezikovnega razreda s slovenščino, italijanščino in angleščino.
6. Starši bodo imeli pri zadostnem številu prijavljencev možnost popoldanske oskrbe. Prijave lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pošljete prijavnico s potrebnimi dokumenti na zgornji naslov.

Dv. sv. dr. Reginald Vospernik,
ravnatelj

DVOJEZIČNA ZVEZNA TRGOVSKA AKADEMIJA Večkratna kvalifikacija na osnovi večkratne izobrazbe!

Splošna – strokovna – jezikovna izobrazba

Zaključek in poklicne možnosti
* Zrelostni in diplomski izpit
* Pravica do študija na univerzah
* Upravičenost za neposredno izvajanje kvalificiranih poklicev
* Obrtne upravičenosti

šole 3.) učenec/učenka glavne šole a) 1. zmogljivostna skupina b) 2. zmogljivostna skupina (prav dobro do dobro) 2. zmogljivostna skupina (po voljno do zadostno).
Oddaja prijavnice do konca februarja 1. 2000; v izjemnih primerih je kasnejša prijava še mogoča. Prijavnice so na razpolago v tajništvu Dvojezične zvezne trgovske akademije, Prof. Janežič-Platz 1, 9020 Celovec. Za nadaljnje informacije pokličite telefonsko številko 0463/38 24 00.

Za prijavo je potreben uspešen zaključek 8. šolske stopnje; v nekaterih primerih je potreben sprejemni izpit.

Brez sprejemnega izpita: 1.) učenec/učenka gimnazije 2.) učenec/učenka politehnične

VIŠJA ŠOLA ZA GOSPODARSKE POKLICE ZAVODA ŠOLSKIH SESTER – Vpisovanje

Višja šola

* obširna izobrazba v dveh jezikih
* prehrana in gospodarstvo
* tuj jezik in turizem
* prezentacija in komunikacija

Enoletna strokovna gospodarska šola

* atraktivna alternativa za 9. šolsko leto
* splošna izobrazba v dveh jezikih
* gospodarska izobrazba
* kuhanje, kreativnost in design

Kvalifikacija: v EU priznana matura in diplomski izpit, pravica do študija na univerzah in pedagoških akademijah, takojšen vstop v zanimivo poklicno življenje v gospodarstvu, turizmu in upravi
Sprejemni pogoji: pozitivno zaključena 8. šolska stopnja in vsaj osnovno znanje obeh deželnih jezikov; zaključek 4. razreda gimnazije ali glavne šole, možnost vpisa tudi s sprejemnim izpitom

Informacije in prijave: VŠGP, Šentpeter 25, A-9184 Šentjakob; tel. 04253/2750; faks 04253/275015

nig vidi vzrok spet pri soc. dr. Kreiskyju, ker je že on »paklov« z FP. Dr. Kreisky pa je dobil plačilo na Koroškem, ko mu je »a klana Hittla« zavpil: Du Saujud i schneid da di Gurgl durch. Profesor Wakounig, pobaram vas ali je to tista demokracija, ki jo štejete po prstih tudi v kotmirški občini? Ko pobijate čuke in postavljate table z v nemščino

popačenimi domačimi imeni. Zato ste tudi dobili nagrado za Zweiroh-reulennaturlehrpfadplatzplutzastell-fatreta.

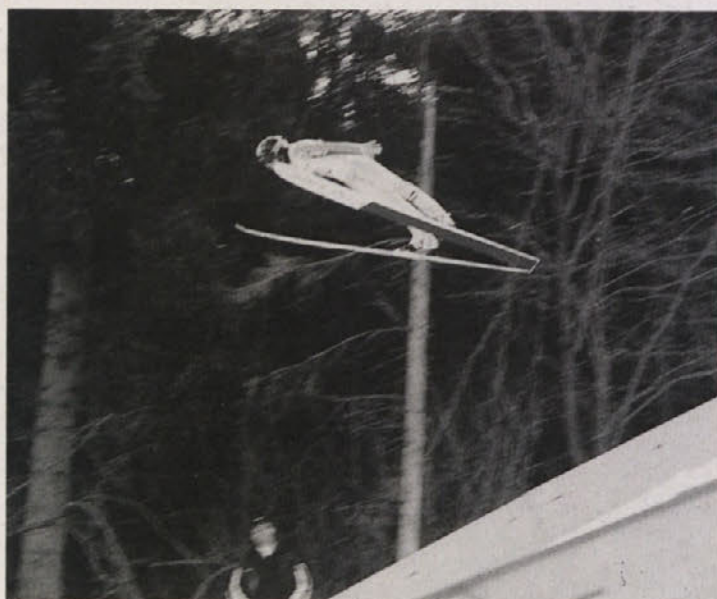
Zoper tako demokracijo se upira s pravico vsak vzbujen človek in tudi mi. Pobaram vas! Kje ste bili tedaj?

Joži Pack – Boštjan
Kotmara vas

ZAHOMC: DRŽAVNO MLADINSKO PRVENSTVO

Nov skakalni rekord – 83 metrov!

Konec tedna je v nordijskem centru v Zahomcu potekalo državno mladinsko prvenstvo v skakanju in nordijski kombinaciji. Za veliko presenečenje je poskrbel petnajstletni Tirolčan Manuel Fettner, ki je odlično zletel na 75-metrovki kar 83 metrov daleč in tako dosegel nov rekord na skakalnici, ki ga je doslej imel Franci Wiegele (81 m). Na štartu je bila skoraj kompletna avstrijska mladinska smučarska elita iz šestih zveznih dežel, izredno pripravljene in tudi uspešne pa so bile skakalske ekipe iz Tirolske. Medtem ko so šolarke ŠD Zahomc odnesle vse zmage, so fantje nekoliko razočarali. Organizacija take velike prireditve so

Manuel Fettner z rekordnim skokom

Foto: Štukelj

domači odborniki ŠD Zahomc s številnimi marljivimi pomagači odlično in vzorno izvedli. Snežni, vremenski in tudi skakalni pogoji so bili perfektni in tudi za telesne potrebe je bilo odlično poskrbljeno. Večnamenska hiša, ki še ni docela dograjena, je prvič pokazala, kako potrebna je bila njena gradnja, saj je nudila številnim gostom prijetno bivanje in je služila kot računalniški center tekmovanja.

Stefan Kaiser uspešen

Lokalni matador Stefan Kaiser pa je manjkal v Zahomcu, ker je tekmoval pri kontinentalnem pokalu v Planici. V soboto se z dvema konstantnima skokoma (131/130,5 m) uvrstil na odličnem 3. mestu, v nedeljo pa je osvojil 14. mesto. Obe tekmovalni je zmagal Reinhard Schwarzenberger. M. Š.

ODBOJKA

Ženska ekipa je v napeti tekmi tesno izgubila z 1 : 3

Preteklo soboto je bilo v KD v Pliberku prvo srečanje (skupno 14) v kvalifikacijskem tekmovanju, kjer se bori osem ekip za vstop v prvo zvezno ligo. Uspešna ženska ekipa SK Zadruga Aich/Dob je osvojila v 2. zvezni ligi-vzhod v preteklem delu prvenstva naslov prvaka in je sedaj gostila profesionalno ekipo Hypo VBK iz Celovca.

Dobljanke so nepričakovano točkovale in po dveh minutah vodile z 8 : 0! To je bila mrzla prha za Hypo, kjer tekmuje kar 6 odličnih legionark. Prvi set so Dobljanke dobile s 25 : 16. V drugem setu so se Celovčanke ujele, obrnile krmilo in zmagale s 25 : 15. Tretji in odločilni set je potem bil napet kot kriminalka. Kombinacije so bile paša za oči. Dobljanke so set tesno izgubile s 23 : 25. V četrtem setu so Celovčanke zaigale zrelo, izkušeno in zaslužno odnesle zmago.

Trenerka Lucija Bivšek: »V prvem setu so nas nasprotnice podcenjevale. Najboljše igralko so sedele na klopi. Odločilni tretji set smo nesrečno izgubile. Celovčanke so nas s kratkim servisom ugnale. Delale smo tudi napake v napadu.«

Odlični pogoji

Žensko ekipo sestavljajo igralko iz Slovenije, Koroške in Dunaja, trenira jo pa že drugo leto simpatična Lucija Bivšek z Mute na Koroškem, ki je prej tudi igrala pri Hypo in pri raznih slovenskih klubih (Ravne, Ljubljana in Celje).

Lucija Bivšek: »Pogoji za trening so v lastni dvorani izredno dobri v primerjavi z lanskim letom, ko to še ni bilo mogoče. Ekipa je dobra, imamo kombinacijo mladih igralk, ki prihajajo iz Slovenije, in

Ženska ekipa Zadruga Aich/Dob. Z leve: kapetanja Monika Skuk, Mojca Kristan, Marjetka Šuler, Kerstin Slanitsch (stoje), Ines Krenz, Sandra Slanitsch, Elisabeth Noga, Katarina Opetnik (kleče) in trenerka Lucija Bivšek

Foto: Štukelj

starejših izkušenih igralk (domačinka Ines Krenz sodeluje že 14 let in Monika Skuk iz Senčnega kraja). Škoda, da ne moremo vedno skupaj trenirati, ker pač prihajajo igralko iz raznih krajev. Trening imamo trikrat ali štirikrat tedensko.«

Cilj je 1. liga

Razpoloženje v ekipi je odlično, nasmejane odbojkarice pa so trdno prepričane, da bodo tudi dosegle svoj cilj – uvrstitev med prve štiri in s tem vstop v najvišji razred. V kvalifikaciji sodelujejo ekipe, ki so sicer slabše od Doba, vendar je previdnost na mestu. »Igrale bomo s polno paro in izkoristile svoje priložnosti. Imamo šanse in če bo sreča na naši strani in če nas bodo vztrajno podpirali navijači, bomo uspele.«

Final 4

Moška ekipa SK Dob pa ima konec tedna na sporedu finale avstrijskega pokala »Final Four«. Minulo soboto je padla odločitev o nasprotniku, ki se imenuje HYPO Celovec. Celovčani so tekmo proti Ennsu po zaostanku z 0 : 2 v setih še dobili s 3 : 2 in se s tem kvalificirali za polfinale proti Dobu. Odlično derbijsko razpoloženje je torej zagotovljeno!

Spored »Final 4« v KD Pliberk:

Sobota, 19. 2.: 17.00 – 1. polfinale Bayernwerk : VC Tirol; 19.30 2. polfinale SK Dob : HYPO VBK Celovec
Nedelja, 20. 2.: 11.00 – mali finale, 14.00 – veliki finale

Mirko Štukelj

SANKANJE

Državna prvakinja in viceprvakinja pri SŠK Obir!

Sankašici SŠK »Obir« Anja Smrtnik in Regina Smrtnik sta se z avstrijskega prvenstva v Gallzeinu na Tirolskem vrnili z zlato oz. srebrno kolajno. Anja Smrtnik je osvojila naslov državne prvakinje pri šolarkah II, Regina Smrtnik pa v splošni ženski kategoriji!

Lep uspeh je dosegel tudi sekcijski vodja kapelških sankošev in sankošic Hanzija Smrtnik. Z 11. mestom v splošni moški kategoriji je bil najuspešnejši Korošec na tem prvenstvu. Ta osebni uspeh ter osvojitve kar dveh kolajn je za Hanzija Smrtnika hkrati največje odlikovanje za načrtno delo v sankoški sekciji SŠK »Obir«, v ka-

SKOKI – 75 m

Mladinci I – 1. Manuel Fettner/Tirolska (82 m/83 m) 271,5 točk, 2. Baltas Schneider/Predarlška (78/80) 249,1, 3. Christian Nagiller/Tirolska (76/74) 231, ... 21. Martin Kuglitsch (66,5/69) 198,1, 24. Josef Walluschnig (69,5/67,5) 197,4, 39. Matija Druml (63,5/65,5) 180,3, 39. Fabian Zavodnik (65/64) 180,3, 53. Marko Godec (60,5/60,5) 158,2, 61. Markus Eder (56,5/57) 138,2 – vsi ŠD Zahomc

Mladinci II – 1. Bernhard Gruber/Salzburska (71,5/74,5) 224,7, 2. Jakob Blank/Predarlška (73/74,5) 223, 3. Reinhard Eberl/Tirolska (74/73) 222,9

SKOKI – 50 m

Šolarji I – 1. Thomas Thurnbichler/Tirolska (51/50) 236,6, 2. Nicolas Fettner/Tirolska (48/48) 214,6, 3. Florian Knaus/Stajerska (49,5/47) 214,4, ... 13. Tomaž Druml (41,5/44) 186,8, 32. Manfred Jarnig (37/37) 140,4 – oba ŠD Zahomc

Šolarke I – 1. Tanja Drage/ŠD Zahomc (40/40,5) 168,3, 2. Katrin Stefaner/ŠD Zahomc (38,5/41) 153,2, 3. Kerstin Köll/SV Beljak (40,5/38) 152,1, 4. Kerstin Mörtl/ŠD Zahomc (36,5/34,5) 140,6, 5. Doris Jarnig/ŠD Zahomc (33,5/33,5) 115,2

Šolarji II – 1. Manuel Fettner/Tirolska (53,5/54) 256,5, 2. Lukas Tschuschnig/SV Beljak (48/48,5) 223,4, 3. Stefan Samitz/SV Velden (47,5/51) 223,1, ... 5. Martin Kuglitsch (47,5/48) 218,3, 12. Matija Druml (43,5/46) 201,2, 16. Fabian Zavodnik (43,5/45) 197,1, 24. Marco Godec (42,5/43,5) 189,6 – vsi ŠD Zahomc

Nordijska kombinacija

Šolarji I – 1. Florian Knaus/Stajerska, 2. Georg Pichler/Salzburska +24,5 sekund, 3. Christoph Szalay/Stajerska +56,2, ... 11. Tomaž Druml +2:26,9, 19. Manfred Jarnig +6:42,5 (oba ŠD Zahomc)

Šolarke I – 1. Katrin Stefaner, 2. Tanja Drage + 18,7, 3. Kerstin Mörtl + 58,4, 4. Doris Jarnig + 1:55,6 – vse ŠD Zahomc

Šolarji II – 1. Maxi Tribuser/Salzburska, 2. David Zauner/Stajerska +25,2, 3. Lukas Klapfer/Stajerska + 51,6, ... 6. Matija Druml/ŠD Zahomc +1:25,5

Mladinci I – 1. Simon Gerharter/Stajerska, 2. Stefan Knabl/SV Beljak +17,2, 3. Harald Wurm/Tirolska +37,7

Mladinci II – 1. Bernhard Gruber/Salzburska, 2. Patrick Hagenaars/Tirolska +1:12,9, 3. Christian Kältenhauser/Salzburska 1:23,3

teri aktivno tekmuje kar 15 tekmovalk in tekmovalcev v vseh starostnih skupinah.

Od ostalih članov SŠK »Obir« Železna Kapla, ki so vsi nastopili za koroško sankoško zvezo, sta Toni Kogoj in Harald Sadovnik pri juniorjih II osvojila 8. in 9. mesto, pri juniorjih I pa je Rene Knez zasedel 19. mesto. Pauli Ošina, Walter Žura in Izidor Karničar so v splošni moški kategoriji zasedli 34., 38. in 44. mesto, Ošina/Žura pri dvojicah pa 22. mesto. Na štartu državnega prvenstva je bilo kar 163 tekmovalk in tekmovalcev!

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 99

Silvo Kovač

Borisenkov – Mezenev / SZ 1950

Črna kmeta na tretji vrsti nevarno prodirata na izhodišče – prvo vrsto, vendar enega uspešno blokira beli kralj, drugega na f-liniji pa poizkuša zaustaviti bela trdnjava. Črni, ki je na potezi, pa vidi zanimivo kombinacijo, ki ga pripelje do zma-

ge. Pri tem sodelujejo vse črne figure in beli kar ne more razumeti, da se mu je na tako eleganten način rešil nasprotnik!

Rešitev št. 98

Lanskoletni slovenski prvak, velemejster Pavasovič, ne umika napadene skakača, temveč takoj krene s potezo 1.f6!! v napad. Po izsiljenem 2...hg5 3.ef7+ Kf7 4.Lc4+ prihaja beli lovec na poševnico a2 – g8. Črni je v partiji nadaljeval 4...Ke8 /izgubi tudi 4...Sd5 5.Df3+ Ke8 (5...Lf6 6.Ld5:+ cd5 7.Dd5:+) 6.Ld5: cd5 7.Lg5:/ V partiji je še sledilo: 5.Lg5: S8h7 6.Lg8: Sg5: 7.Dh8! Kd7 8.Te7:+ Ke7: 9.Dg7:+ in črni se je vdal!

